

Megjelenik a Társalkodóval minden héten kétszer: t. i. vasárnap és csütörtökön. Előfizetheti helyben a szerktő's kiadó tulajdonosnál uri utca 435dik sz. alatti Trattner-Károlyi ház első emeletén, egyebütt pedig minden királyi posta-hivatalnál. Az ausztriai birodalomba vagy külföldi tartományokba kívánató példányok inat csupán a bécsi cs. főpostahivatal utján történhetik a megrendelés. Az Ertesítőben mindenféle hirdetésny fölvetetik 's pontosan közöltetik.

Testvér lapjaink jelen 2d. félévi folyamára az elkéstek még előfizethetnek akár a kir. postahivataloknál akár a szerkesztőségénél. 6 fr. p. p.

FOGLALAT. Magyar- és Erdélyország: kinevezések, halálozások; Országgy. közlemény: (a' 2dik 's 3d. osztálybeli sérelmek és kívánatok tárgyalása a' 7d. pontig; jul. 10kei ker. ülése. a' városreform iránti frdi 3d. üzenet részletes vitatása, melyben a' Rdek előbbi elveik mellett maradtak; azután a' nváradí tizedügybeli sérelem; jul. 11d. ker. ülése. az országgy. szállások iránti üzenet és tjavaslat megállapítatik; azután a' kereskedési munkálatul a' vámrendszer; az ezen napi 173d. frdi ülése. a' hajdukerületi rendezés a' frdi küldöttség nézetei szerint idomítottatik; legújabb: jul. 13k. a' frdi 177d. ülése. az ország közönséges sérelmei és kívánati jobbadán az alsótbla megállapodása szerint, de a' censurára nézve előadottak sérelmekül nem tekintetnek; az ezen napi 's jun. 15ki ker. ülése a' kereskedési munkálatot folytatá a' védvámrendszer és vámegyesületről hosszas vita után K. m. indítványa fogadtatik el, melyben védvámi szempontbul a' vámviszonyok szabályozási szükségét jelentik a' Rk. mire nézve ő fels. nyilatkozást és szükséges adatokat kérnek; a' városreform iránti 4d. üzenet hitelesítették. A' bi követ beszédének vége; felirási javaslat a' részek visszacsatoltatása 's Erdélybeli szoros egyesülés iránt.)

Amerika (a' senatus nem fogadja el a' Texassali egyesülés iránti szerződést.)

Spanyolország (a' fogságul kibocsátott hét követ: Cardero száműzetése; barcelonai tanácskozány; progress sta öszszeesküvés; számos fogoly.)

Franciaország (Bugeaud Usdában; Guizot nyilatkozata Marokko ügyében 'sat.)

Olaszország (A' zendítő kalandorok Calabriában egyszálíg hurokra kerültek.)

Ertesítő.

Magyarország és Erdély.

Őcs. 's ap. fels. az erdélyi kir. udv. kancellariánálkiadó-hivatal-igazgatóvá Schuster János Domokos udvari fogalmazót, 's az erdélyi kir. kincstárnál titkárrá Biró Adalbert ugyanottani fogalmazót méltóztatott legkegy. kinevezni.

A' n. m. kir. udv. kamra a' kapnikai [kir. bányatisztéségi 's egyszerű bányatörvényszéki helyetteségnél megürrült tollvivőségre Glanzer Károly keblebeli fogalmazó-gyakornokot; a' podhorai bányakamrai erdősz-állomásra Beutler Aloizt a' magyar tengervidék verhovszkoi állomásán hivatalkodót; végre a' lyuttai panyerdősz-állomásra Mankinszky Agoston kosztzinai eddigi alerdőszet alkalmazá.

Kollár István tribuniczi püspök, esztergomi nagyprépost. k. tan. 's b. f. hó 12kén kor-elyengülésben 80 esztendő munkás földi pályáját menyeeivel váltotta fel. Aldás emlékeztetnek!

Gyöngyös-Pásztón Platthy László 18 éves jogász forróllás következtében öt héti súlyos betegség után élni megszűnt; kesereg elhunytát atyja Platthy József th. 's anyja Gúthy Erzsébet 's testvérei József 's Zsigmond; mind közelebb rokonai mind barátai 's ismerősei előtt tisztá erkölcsével hagyván fel emlékét. Béke hamvainak!

Országgyűlést közlemény.

Az országgy. szállások iránti tanácskozás bevégeztével áttérvén a' RR. a' II. oszt. sérelmek és kívánatok tárgyalására, legelsőben egy m. követ indítványára határozattá lett: mikép a' tárgyalat sérelmek és kívánatok, a' nélkül, hogy az egészek bevégezte bevéretnék, osztályonként terjeszthetnek föl. Azután olvastattott a' 25. pont, melyben a' Ludovica katonai iskolának létrehozása ohajtatik; azon esetre pedig, ha az intézet létesítése nem sikerülne, az adományzók meghallgatása után az alapítóké más honi intézetre fordíttassék. Vélemény: katonai intézet levén a' törvényben meghatározva, ennek ellenére a' töké más czélokra nem fordíttathatik; egyébiránt ez ügyben az 1840ki maj. 9kén fölterjesztett felirásra k. válasz még nem érkezvén, annak kiadása végett ő Felsőge alázatosan megkéretendő. Végzés: Helyes. — 26. Miután a' magyar testőr nemes sereg pénztáraruli számadások és azon sereg állapotjáról jelentések, az 1827ki 36d. törvény ellenére, az országgyűlés elibe nem terjesztettek, ismételve szorgalmaztatik: miszerint az említett törvény rendelete teljesítessék 's orsz. gyűlésileg tétessenek intézkedések, hogy a' magyar testőr sereg tagjai, kimivelődésük gyarapodásával, a' szolgálatra nézve ugyan a' nemzet díszének, várakozásának 's rendeltetésük czéljának megfelelően; az ország Rdei az ifjak nevelési rendszeréről is értesíttessenek 's a' seregnek teljes állapotbai vizsgálhelyeztetése törvény által megállapíttassék. Vélemény: Az utóbbi országgyűlésből 1840diki apr. 15kén fölterjesztett sérelmek és kívánatok II. osztálya 23dik pontjára hivatkozva, ez iránt kegy. kir. válasz-kiadás végett ő Fels. alázattal megkéretendő. Végzés: Elfogadtatik. — 27. A' borkereskedés előmozdítatása végett az örökös tartományokba behozott kivitelvám szüntessék meg,

az idegen tartományokban pedig szerződések után mérsékeltesék, és így a' hegyaljai szőlők, melyek legkedvezőbb fekvésük, kitünő mineműségök és az azokba fektetett milliók mellett is legnagyobb kárral műveltetnek, pusztulástól őriztessenek meg: mult orgy. ő Fels. a' folyamatban levő szerződések befejezése után kegy. kir. válaszát megígérte. Vélemény: Az utóbbi országgyűléshez 1840diki apr. 26ról érkezett kir. leiratban megígért további kegy. kir. válasz-kiadás szorgalmazandó. Végzés: Elfogadtatik. — 28. Az illető alispánoknak engedtesék meg, miszerint a' kereskedők és kalmároknak, szerb helységekbeni foglalkodhatás végett, az eddig megállapított 14 nap helyett, jövődre szükség esetében három hónapra terjedő utilevet adhassanak. Vélemény: Ezen méltányos kívánat fölterjesztendő. Végzés: Elfogadtatik. — 29. Verőcze vgye megújítja 1827d. országgyűl. már előterjesztett sérelmét, miszerint bizonyos birói itélet politikai uton vizsgálat alá vétetett 's megváltoztatott. Vélemény: Ezen sérelem már az 1827diki országgyűl. majus 4ről fel levén terjesztve, ujabban is felterjesztendő. Végzés: Elfogadtatik. — 30. Az 1840dik országgyűlésen beadott panasz, miszerint az észéki molnároknak 1833b. kiadott kir. kiváltságlevél 33. pontja által, az orsz. vásárokon kívül készítvényeikre nézve kizáró kereskedési kiváltság engedtetett, úgy hogy senki, a' ki azon czéhhez nem tartozik, e' kereskedési jogot nem gyakorolhatja, megújittatik. 31. Néhai karloviczi érsek és metropolita Sztratinirovics István halálával hátrahagyott javai öszszeírását és nyilvános elkötlyaltatását Verőczemegye, mint illető t. hatóság, elhatározván, midőn e' részben törvényes hatalmánál fogva azon javak öszszeírásával foglalkodnék, ettől udv. parancs által eltiltatott 's az elkötlyálás alá kitétt tömeg a' slavonai főkatonai parancsnokságnak, mint kirendelt katonai bíróságnak rendelkezése alá adadni parancsoltatott azon utasítás mellett, hogy a' megye magát az 1779d. évben kiadott ugynevezett illir nyilatkozó leirat (Rescriptum declaratorium illyricum) rendelkezéséhez szorosán alkalmaztassa. 32. Az 1840d. országgyűlésre beadott 's fel is terjesztett azon sérelem, miszerint a' Szerémmegye kiegészítő részét tevő Jarkovecz pusztára nézve törvényes hatósága gyakorlatában katonai erő által gátoltatik, ujjal felhozatik; ámbar ez, az időközben kiadott k. leirat szerint, főkörmányszéki tárgyalás alatt lenne. 33. Az utóbbi országgyűlésből fölterjesztett azon kívánat ismételtetik, hogy a' Szerém vgyét illető uradalmak a' pétervári ótalmi erősség szükségére szolgálatot fákért kármentesíttessenek, és az adózó nép fuvarbérének megtérítése eszközöltessék. 34. Az utóbbi országgyűlésből fölterjesztett kívánat megújittatik azon költségek megtérítése iránt, melyek 1795. és 1796b. Szerémben dühösködött dögvészkor az ottan munkálkodó k. biztosnak azon biztosítása mellett kiadattak, hogy azok maga idejében vissza fognak pótoltatni. 35. Az 1836d. országgyűlésből fölterjesztett azon kívánat ismételtetik, mely szerint a' kincstári szállítványok alkalmival elvesztett igás marhák megtérítése 's más követelések kielégítése eszközöltessék. Vélemény: Ezen pontokban foglalt sérelmek és kívánatok iránt elhatározó kir. válasz még ki nem adatván, ujjal fölterjesztendők. Végzés: A' 33. pontot kivéve elfogadtatik. A' 33. pont azonban a' sérelmet tevő megye kívánságára, minthogy már a' k. kincstár által kármentesített, kihagyatik. 36. A' porták kiegészítése tekintetéből ujabban véghezvitt, de hibákkal teljes orsz. öszszeírás következtében Verőcze vgyére az adózók nevezetes terheltetésével több portá vettetett. Vélemény: Akkorra halasztatik, midőn az 1827d. 8d. t. czikk folytában készült öszszeírás országgy. tanácskozás alá fog vétetni. Végzés: Helyes. 37. Tolna m. bonyhádi lakos Vollner Abraham zsidó Verőcze megye Diakovár m. városba költözni és ott boltot nyitni szándékozván, miután az illető uradalom részéről a' fölvetel megtagadtattott, ez m. k. H. tanácschozi folyamodásában azt kérte, hogy az uradalomnak az ő elfogadtatása hagyassék meg. E' folyamodás felvilágosításadás végett Verőcze megyével közöltetvén, ez a' diakovári uradalom meghallgatása után olly véleményes fölterjesztett: hogy mivel az urbéri czikk értelmé szerint a' diakovári uradalmat valakinek, ki még uradalmában nincsen, lakhatási engedelmására kénszeriteni nem lehet, természetesen következik, hogy a' folyamodó zsidó

kérelme helytelen. Azonban a' m. k. H. tanács 1841d. oct. 18. alatt olly tartalmu intézvényt adott ki, hogy a' diakovári uradalom által felhozott okok az 1840: 29. t. czikknek nem ártathván, a' folyamodónak a' kért lakási jog megengedtetik. Verőcze m. ezt a' törvényekbe ütközönek látván, ő Felsőgehez folyamodott, mivel az 1836: 4. törv. 7dik §. rendelete szerint lakosi képességre jóváhagyást adni az uradalom hatalmában állván, az 1840: 29. törv. pedig a' zsidóknak, kivéve a' törvényben említett helyeket, mindenütt szabad lakhatást engedvén, a' zsidónak adott engedelmet, csak egy 3dik jogának épességben tartása t. i. a' törvényszerint megtartandók megtartása mellett kell érteni, annyival is inkább, minthogy illy módon az 1836: 4. t. cz. rendelete más törvény által megsemmisítve nem levén, a' zsidóknak a' hon minden más lakosinál nagyobb kedvezés engedtetnék. De a' megye kedvező választ nem nyerhete; sőt 1842. jun. 7ki h. tartósági intézvényben értesítetett, hogy az 1836ki cz. a' jelen esetre nem alkalmazható, és az uradalom megegyezésének vagy megtagadásának csak a' jobbágy-elmozdítás esetében legyen helye; az említett zsidó pedig az 1840: 29. t. cz. szerint lakosság-elérésre képes levén, annak kedvező háttíratall ellátott folyamodó levele átadadni rendeltetett. Vélemény: A' m. k. H. tanács intézvénye az 1840: 29. t. czikkelyvel megegyező levén, abban sérelem nincsen. Végzés: Helyes. —

38. A' verőczei uradalom hasonnevű mezővárosának 's hozzá tartozó tizenegy helységek fölméretését és szabályoztatását 1805b. elkezdvén, azt 1807. bevégezték; Szlatina m. városnak 's más tizenegy helységek fölméretését és szabályoztatását pedig 1812. évben bevégezték, e' fölmérések és szabályozások ugyanazon évben megyei választmány utján hitelesítettettek, 's miután megvizsgáltatásuk a' megyénél is hosszabb időig megakadt, 1831. dec. 29. 's illetőleg 1833. oct. 26. a' m. kir. H. tanácschoz szükséges felvilágosítással fölterjesztettek. Ezek következtében a' m. kir. H. tanács öt és illetőleg hat év leforgása után 1838. máj. 15. és nov. 27. két rendbeli intézvényivel az olly sokáig várt helybenhagyás helyett az irományokat azon meghagyással küldötte vissza, hogy ezek az időközben alkotott 1836. 10. t. cz. 6ik §a értelmében igazíttassanak el. Midőn ezen rendelet következtében a' tisztá ügyvéd 24. rendbeli szabályozási perben az eligazítandók eligazítását sürgette: az illető verőczei uradalom nemcsak az elmulasztott vizsgálatot behoznyítá, hanem azt is kétségteleníté, hogy a' kértedések szabályozási irományok sem formájok, sem tartalmok, sem tárgyalatásuk módjára nézve az új törvény szerint meghatározott módtul lényegesen nem különböznek, miért is azok helybenhagyatását sürgette; de mindezek ellenre a' m. kir. H. tanács 1842. jan. 25. intézvényeiben az említett szabályozási irományok eligazítását 's a' helységek új szabályoztatását ismételve meghagyá. Vélemény: Az érintett urbéri szabályozási irományok érdemleges tárgyalása törvénytábla utra tartozván, egyébiránt pedig a' m. H. tanácschoz felhozott intézvénye az 1836ik X. t. cz. rendeletén alapulván, a' kívánat nem pártolható. Végzés: Elfogadtatik.

39. Pozsega Verőcze és Szerém vgyék minden katonai élelméztől felső Slavonia- és Horvátország példájára felmentendők.

40. Az 1840: 22. t. cz. megszáván a' csödületi perekben minden az illető tökemennyiségre tekintet nélkül egyenlő, sok bonyolodással 's nagy költséggel járó bíráskodás-módot, maga czéljának minden tekintetben nem felel meg. Ennélfogva e' törvény más ujjal alkotandó által módosíttassék, miszerint a' 22. t. czikk által, 's igen pontosan meghatározott eljárásnak egyedül nagyobb csöd alá kerülendő 's 400 p. ftot felülhaladó tökékre nézve legyen helye, e' mennyiséget fel nem érőkben pedig vagy a' régiebb birói eljárás állíttassék vissza vagy kevesebb bonyolodással 's költséggel kapcsolt eljárás állapíttassék meg; azon felül az 1832/3. 20. t. cz. abban világosíttassék fel: azon esetben, hol a' világos adósság kelte az illető kötelezvényekben nincs kitéve, ámbar a' kötelezvény a' felhozott törvény előtt adatott legyen ki, a' szóbelipernek van é helye, vagy sem? Vélemény: Ezen új törvényes intézkedésekre czélzó kívánatok külön indítványozásra utasítandók. Végzés: Helyes. — 41. Ismételve előadatik az utóbbi országgyűlésből fölterjesztett azon kívánat, hogy a' felsőbb rendeletek,

mellyek szerint a vámtalalom megszegési eseteiben csupán a nemesek házai rendeltetnek a megyei törvényes biznyság hozzájárultával megmóztatni, a nem nemesekéi pedig a helybeli bíró jelenlétében, és a harminczadi tisztek a terhes és halasztást nem szenvedő esetekben katonai segedelemmel élhetésre is felhatalmaztatnak, az 1492. 4. tcz. szerinti Slavoniában annál is inkább változtassanak meg, mivel a terhesb szükség ürügye alatt katonai segedelem minden alkalommal előhivatik, ebből pedig súlyos kihágások eredhetnek, holott más részt a vgye segedelemadásra elég erővel el van látva 's mindenkor készséggel viseltetik. Vélemény: Az utóbbi országgyűléshez erre nézve érkezett kir. válasz kielégítő nem levén, ezen pont további országgy. tárgyalás végett fölterjesztetik. Végzés: Elfogadtatik. 42. Hasonlóan ismételtetik az utóbbi országgyűlésből felterjesztett azon kívánat, hogy miután a szentgyörgyi határszéli kerület és Verőcze megye közt húzott elválasztó vonal által a verőczei uradalomhoz tartozó Turnaszcza helységnek igen nagy része elesett, és a szentgyörgyi határszéli kerülethez csatoltatott; továbbá a diakovári uradalom 7 helységei a bródi határszéli kerülethez kapcsolattak; Pozsega megye 6 helységei pedig a gradiskai határszéli kerületnek adattak által, a nélkül hogy eziránt az országgyűléstől ismételve kért kártalanításuk az illető uradalmaknak megtörténnék vagy az elvett helységek visszaszadása vagy azok tőkéletes kárpótlása eszközöltetnék. Vélemény: Az utóbbi országgyűlésre eziránt érkezett k. kir. válasz teljesedésbe nem menvén, ezen kívánat ismétlendő. — Végzés: Elfogadtatik. 'S ezzel a II. osztályú sérelmek és kívánatok felett a tanácskozás befejeztetett. S. megye követe előadván, mikép megyéjének van egy sérelme, mellyet mult országgyűlésen már a RR. táblája elfogadott, most azonban az orsz. választmány a sorozatból egyedül azért hagyja ki, mivel reá kedvetlen resolutio érkezett, azt tehát ismét fel kívánta vétetni; ezuttal azonban a sérelem-előterjesztést, minthogy több megyének is van hasonló előadandó sérelmek, mellőzvé, minden hátramaradt az eddigi orsz. gyűlési gyakorlat szerint lesz tárgyalandó.

Julius Siki ker. ülésb. tárgyalás alá kerültek a III. osztályú, t. i. a Horvát-, Dalmát- és Slavonia országok közönséges és egyes sérelmei és kívánatai. És pedig: a mult országgyűléseken előadott sérelmek, mellyekre vagy semmi vagy nem kedvező kir. válasz érkezett. 1. A Kazukás néven ismertes parti vámnak, melly a Száva vize véghelyi partjaihoz köze'itő hajóktól a franczia kormány alatt behozatott 's jelenleg is a kereskedés nagy hátramaradásával fentartatik, eltörlesztése végett. Vélemény: A mult országgyűlésen érkezett kegy. kir. válasz teljesen kielégítő nem levén az további tárgyalásra följegyeztetik. Végzés: Elfogadtatik. — 2. A magyar természetvénnyek részire Károlyvárosban és Eszéken kő- vagy téglából rakatárak építése az erősségi vonalon belül is, azon feltét mellett, hogy azokat szükség esetén a tulajdonosak önköltségiken lerontani tartozzanak, kegy. megengedtetni kéretik. Vélemény: Országgy. tárgyalásra tartozik. Végzés: Helyes. — 3. A tengeri Részek kikötőiben fogott halak, azok egyéb földi természetvénnyei, tengeri adományai, ugy műszerei kivitele is, minden fizetéstől mentesitessenek. Vélemény: A kegy. megígért kir. válasz ezidőig sem érkezvén meg, fölterjesztés ujján megújítandó. Végzés: Elfogadtatik. — 4. Körös városában kisebb iskoláknak Zakmárdy alapítványából eszközöndő létesítése iránti kívánat megújítatik. Vélemény: Az első pont iránti vélemény e pontra nézve is áll. Végzés: Helyes. — 5. Károlyvárosban azon térek, mellyekben előbb a tűzoltáshoz megkivánatos szekeres és más szerek tartattak, 's három kincstári épület állott 's mellyek már most közönséges piaczokká alakítatván, a katonai rendnek szükségesegek lenni megszüntek, az illető kiváltságlevél értelmében, a városi ügyésznek átadatni kéretnek. — 6. Károlyváros Gusztinya nevű kaszálót a katonai rendtől, melly azt 10 fr. 24 kr. esztendei fizetés mellett bírván, visszabocsátani nem akarja, visszaadatni kéri. — 7. Azon kamrai ítélet, melly szerint bródi adózó Csernies Borbála a nála talált sóelvesztésben és a bündijban elmarasztaltatott, elenyésztetni, és a kebelbeli adófizetők a törvények által nekik engedett tengeri sóval szabad élésben 's az ezzel kereskedés gyakorlatában megtartatni kéretnek. 8. Buccari város és kerület határában termelt borokra nézve, ha azokat Horvátország belsejébe vitetni akarnák, szokatlan és terhes (egy mázsától sporco 2 forint 23 kr.) kivitelbér szabattott, melly az 1836. évi apr. 12. válasz ellenére tovább is vétetik. 9. Szegnia város törvényes kiváltságos állásába visszahelyeztetésük 's új sérelmeire nézve orvoslás is eszközöltessék. 10. A magyar gabonának dalmátországbai kivitelére

vetett, 's az odessai és alexandriai természetvénnyekre szabotthoz egyenlő, ugyszint az ország részeiből Szegnia városába szállítandó boroktól vétetni kezdetett vám megszüntetése kéretik. 11. Miután a modrusi v. kor-báviai káptalan legfelsőbb kir. hatalom által létesített, annak törvénybe iktatása 's törvényes hitelességgel felruháztatása annál inkább kéretik, mivel az ottani tenger melléki lakosai jogaik biztosítására nézve semmi törvényes helylyel nem bírnak; nemkülönben az ezen káptalannak jobb ellátatása végett országgyűlésileg előterjesztett kívánatnak sikerítetése az e tárgyban kiadandó végső kegy. kir. választól levén felfüggesztve, annak minél előbb kiadatása sürgettetik. — 12. Miután a szavántuli részek az 1809d. évi állásba visszahelyeztetettek, ő Felsége azisztriai és szicilliai tengeri fehér sókereskedést az 1809d. év előtti lábra visszaállítani 's annak a legrégebb kiváltságok és törvények értelmében szabad üzését Horvát- és Szlavoniaországok lakosainak, ugy mint annak gyakorlatában 1809d. előtt voltak, megengedtetni méltóztatassék. — 13. Az 1715: 91. t. cz. ellenére szaporított harminczadok az 1825ki országgyűlésen felhozott okoknál fogva törlesztessenek el. Vélemény: E' pontok iránt még eddig semmi k. kir. válasz nem érkezvén, azok ujjal is felterjesztendők. Végzések: Elfogadtatik. E' sérelmek elfogadtatásakor egy megyei követ a 8. szám alatti sérelmet a többi szabad kerület sérelmei közé kívánta iktatni, mivel Buccari kerület Magyarország kiegészítő részét teszi, 's mint független önálló törv. hatóság a magyar országgyűl. képviselve van 's így sérelmit önmaga előterjesztheti. Ennélfogva a RR. azon nézetből indulván, hogy Horvátország sérelmei közt csak azon törv. hatóságok sérelmei foglalhatatnak, mellyek az országgyűlésre külön követet nem küldenek, ezek kénytelenek sérelmeiket, hogy azok itt Horvátország követei által előterjesztetvén tanácskozás alá vétethessenek, a tartományi közgyűlésre benyújtani; míg amazok azt ön követeik által előadhatják, 's azért Buccari kerület sérelmei az egyes megyei és szabad kerületi sérelmek közé, Károlyváros, Szegnia, Körös 's mindazon kir. városok sérelmei, mellyek ugyan Horvátországhoz tartoznak, de a m. orgyü. külön követek által képviseltetvék, a többi kir. városok sérelmei közé iktatni határozattak. 14. A harminczadi és sókihágásokra nézve a kamra eljárása, melly is József császárnak 1787d. rendelete folytában törvénytelenül behozatni kívántatik, töröltessék el 's helyébe a vgye eljárása illy kihágásokra terjesztessék ki. — Vélemény: E' sérelem a jelen orsz. gyűlés alatt az előlegesek közt fölterjesztetvén, e helyen kihagyandó. Végzés: A választmány véleménye helyeseltetik. — 15. A katonai véghelyek és Körös vgye közt beszegelés megvizsgálására 's elhatározására addig is, miglen az egész varasdi tábornokság a polgári hatósághoz visszacsatoltatik, elegyes biztosság nevezeteni kéretik. Vélemény: E' pont iránt a mult országgyűlésen érkezett kegy. kir. válasz kielégítő szinte nem levén, további tárgyalás végett jegyzésbe tétetik. Végzés: Elfogadtatik. — 16. A Ludovicea-ut kiváltsággal bíró társasága azon utvonálnak egész Porto-Reig megcsináltatására, mind köteleessége, mind pedig 1807ben kapott kiváltsága, mind végre a kereskedés előmozdítása tekintetéből, szorítottassék. — 17. A flumei papiros és a cigarro név alatt ismertes tekercesek, midőn az országba behozatnak, annál fogva, minthogy az első hazai rongyokból, az utóbbiak pedig szinte honi dohányból készitettek, harminczadtól mentessenek föl. Vélemény: Az 5dik pont iránt adott vélemény ezen pontokra nézve is áll. Elfogadtatik. — 18. A vá- és harminczadi tisztek, Varasd vármegyének uradalmi használatra hozandó bizonyos czikkek átszállítása végett kiküldött lakosaitól, saját használatjokra kivitt kenyérért és lovaik etetésére használandó csekély mennyiségű zabért ujjal beviteli vámot zsaroltak, minek folytában tovább is kéretik, hogy ezen különben is országos törvények ellen behozott 's az örökös tartományokkal minden közlekedést kizáró v. fizetés töröltessék el. Vélemény: A mult országgyűlésen e' pont iránt érkezett kegy. kir. válasz mindaddig foganatba nem vétetvén, e' kívánat ismétlendő lesz. Végzés: Elfogadtatik. — 19. Caballini István (ki Novi városban alapítandó nagy prepostságra nevezetes értéket hagyott) vég hagyományá, bár legfelsőbb helyen helybenhagyatott is, még mindaddig tőkéletesen végbe nem ment. Vélemény: Az előbbi pontra adott vélemény ezen pontra is kiterjesztetik. Végzés: Helyes. — 20. A magyar testörző sereg alapítványa kezeléséről számadások a kapcsolt országokkal közöltessenek. Vélemény: Kir. válasz nem érkezvén, e' kívánat ujjal is fölterjesztendő. Végzés: Elfogadtatik. — 21. A szabad kikötőkben bármilly nevű

és nemzetbeli hajóknak batorság szerzetessék, azon számtalan fogyatkozás, mellyek az ország kikötőiben, különösen pedig Szegniában léteznek, műértők által vizsgáltassanak meg 's a hajóknak ezekhez képest batorság szerzetessék. Az 1840 jun. : 27ki k. kir. válasz ellenére ez mindaddig nem teljesülvén, sőt ennek ellenére a szegniai kikötő, melly a katonai hatalom által egészen elhanyagoltatott, ez időközben végpusztulásra jöven, a főnebbi kérelem megújítatik. Vélemény: E' kívánat iránti kérelem ismétlendő. Végzés: Elfogadtatik. — 22. Minthogy a kis lotteria a csekélyebb vagyonu néposztály elszegényülésére 's egyszermind erkölcs megromlására szolgál alkalmul, de azért is, mivel ezen intézet által a pénz az országból kivitetik; 's végre, mivel hasonló játékok, hol minden a sorsra bízatik, honi világos törvények által tilalmaztatnak: a lotteriaiak végképeni eltöröltetése kívántatik. — 23. A Dráva folyón Botovanál állott hid ujjonnan felépítetteti rendeltessék. Vélemény: E' kívánatok ujjal fölterjesztendők. Végzés: Helyes. — 24. Adubovaczi katonai puskaporos raktár, annak Károlyváros külrészeivel közvetlen érintkezése 's tűzveszély tekintetéből, más a várostól távolabb fekvő 's a város által e' czélra ajánlott helyre áttétetni rendeltessék: Vélemény: A 21dik pontiránti vélemény ezen jelenre is kiterjed. Végzés: Helyes. — 25. B. 6dik szám alatti kívánat, melly szerint ő Felségének czime megváltoztatni, 's Magyarország után közvetlenül Dalmát-Horvát- és Slavoniaországok tétetni kéretnek. Vélemény: A 22. és 23dik pontra nézve adott vélemény e' pont iránt is áll. Végzés: Elfogadtatik. — 26. Az 1827. jun. 25ki k. kir. válasz, miszerint ő Fels. a szegniai káptalan terhes állásához képest annak új szabályozása és kellő ellátatásáról gondoskodni fog, olly következményü levén, hogy ő Fels. meggyőződven ezen kérelem igazságáról, egy ujjal aziránt kiadott kegyelmes királyi válasz folytában, a főnérdékelt káptalannak addig is, míg annak szükséges javadalmazása végkép elhatározatik, a kir. kincstárból 2000 fr. p. summát évenként fizetésül határozni méltóztatott; minthogy ezen ujjal k. kir. válaszban egyuttal az rendeltetett, hogy a fenemlitett káptalan ellátatásának ügye őfelségének minelőbb fölterjesztessék, e' k. kir. válasz teljes foganatosítása kéretik. Vélemény: Sürgetendő. Végzés: Elfogadtatik. — 27. Kaproncza város a' tőle elszakított 's a varasd-körösi tábornokság felállításakor a katonai rendnek általadott részéhez, ugy szinte ezen rendnek 535 forint 30 krnak évenként fizetni szokott bérhöz vonatkozó kérelme olly következményü levén, miszerint ő Fels. az 1840: jun. 27ki k. kir. válasz folytában nyilatkozni méltóztatott, hogy Kaproncza folyamodványa tárgyalás alatt fog, mivel ezen tárgy elintézése kelletnél tovább fenkad, a kérelem ezenel ismételtetik. Vélemény: Ujjal felterjesztendő. Végzés: Elfogadtatik. — 28. A katonai rend mindenféle ürügy alatt, de leginkább azon tekintetből, ha e' rendbeli személyek hivatalukon és születéshelyöken kívül elhunynak, vagyonuk törvényes kezelését a helybeli törvényhatóságoktól elvonja. Eziránt czélszerű rendelkezés kéretik. — Vélemény: E' sérelem ismételtetendő. Végzés: Elfogadtatik. — [B. E. jelen orgyűlésen ujjal előterjesztett sérelmek és kívánatok: 1. Elszakítottván a csödperek a mult országgy. hozott törvény által a rendes felebbviteli törvényszéktől, azaz a báni táblától a pesti váltó-főtörvényszékre utasítottatik; minthogy ezen perek a megyék és városoknak rendes t. székei előtt első folyamodáskép indittatnak, tehát azoknak a rendes felebbviteli t. székektől elszakítási oka annál kevésbé fordul elő, mivel a' csöd 's váltó perek közt nagy a különbség és a báni tábla Dalmát, Horvát és Slavonia országok közönséges tartományi felebbviteli törvényszékét képezi, ennél fogva az érintett orsz. Rdek kívánják, hogy azoknak keblében indítandó csödpereken a báni tábla felebbviteli törvényszéke visszaállítassék. Vélemény: A jelen kívánat a legujjabb orsz. törvények módosítására vonatkozván, indítványozásra utasittatik. Végzés: Helyes. 2. Buccari kikötője, városa és kerülete országgyűlésileg szabad és kiváltságos kerületnek jelentessék ki, 's mint más szabad kerületek illető országgy. szavazattal ruháztassék fel, ezen folyamodása támogatásul felhozva a zon Mária Theresiától kapott kiváltságlevelét, mellyben közigazgatása más városoktól különbözőleg körülíratik, azon hozzátétellel, miszerint az érintett kerület közigazgatása Fiume városétól, melly 1836ban a' szabad kerületek közé soroztatott, semmi részben sem különböznék 's a k. kamrától teljesen független állapotban volna, magában értődven, hogy az ott elítelt pereknek a báni táblára törtéendő felebbvitel tovább is fentartatik. Vélemény: A városok és szabad kerületek elrendezése orsz. tanácskozás alatt levén, ezen kívánat oda tartozik. Vég-

zés: Ez iránt már intézkedés történt, innen kihagyat-
 tik. — 3. Azon kérdés: vajjon a világos örökösnek az
 1836d. 14d. törv. czikk értelmében előforduló esetei az
 illető t. hatóságok vagy pedig az eljáró választmányok
 által elintézendők, a felhozott törvény által világosan el-
 döntve nem lévén, s ennek következtében azon kérdésre
 nézve ellenkező határozatok hozatván: Dalmát, Horvát és
 Slavonia orsz. Rdei a felhozott törvényt abban kívánják
 világosítani, miszerint az érdekelt kérdés eldöntése, fen-
 tartatván annak ő Fels. elibe felterjesztése, az eljáró vá-
 lasztmányra nyilván bizassék; ennél fogva ő Fels. a bíró-
 küldésnek előforduló eseteiben az illető vagy nem
 illető örökösés kérdésébe ne bocsátkozzék. — 4. A kisa-
 jártási törvényt a közszükségnek minden előfordulandó
 s előleg elítélendő eseteire mind közhasz-
 nossága, mind pedig országszerte elismert szükségeja-
 vasolván, erre nézve törvényes intézkedés kívántatik. 5.
 A' sommás eljárás az 1840d. 11. törv. által mindazon
 perekre, melyekben valaki annak magát aláveti, kiter-
 jesztetvén, ennek következtében a szolgabírák teendői
 halmaza igen nagyobbodván, mivel igazságtalan, hogy
 a' szolgabírák olly perekben, melyek értéke 200 forin-
 tot felülhalad, minden díjvévés nélkül bíraskodjanak, az-
 ért azon perekre nézve, melyek értéke 200 ftnyi summát
 felülhalad, bírói díjak törvény által állapítottassanak meg.
 Vélemény: A' 3. 4. és 5. pont által részint a' törvények
 pótlása, részint új törvényes intézkedések hozatala cé-
 loztatván, ezek külön indítványozásra utasítandók. Vég-
 zés: Helyes. — Varasd gyve 1842. dec. 2kán ő Felsé-
 géhez közgyűlésileg fölterjesztett alázatos felírásában
 a' török birodalom közelebb tartományiban, Bosznia, Her-
 cegovina és Bulgáriában lakó s hajdan a' szent korona
 alá tartozott keresztények gyászos állapotát előadván,
 ő Fels. az érintett keresztények diplomatikai uton törté-
 nendő magasztos pártfogására kérvén, s eziránt az or-
 szág minden törvényhatóságát azon felírás pártolására
 felszólítván Dalmát, Horvát és Slavonia orsz. Rdei ezen
 igazságos kívánatot ő Fels. elibe juttatni kérik. Véle-
 mény: Ezen nemcsak az emberiség s igazság szellemén
 alapult, de a' sz. korona jogaira nézve is fontos kívánat
 az orsz. Rdek pártolására méltó. Végzés: Ezen kívánat
 már teljesítve levén innen kimarad. (Folyt. köv.)

Jul. 10kén tartott ker. ülésben: elnökök az előb-
 biek, jegyzők: Szentkirályi és Palóczy; naplónívő:
 Komlóssy; tárgy: a' kir. városreform iránti 3dik főr-
 d. választmányi tanácskozás folytatása s ennek be-
 végeztével: a' sérelmek és kívánatok tárgybani tudó-
 sítás. Az elnökség bemutatá a' pozsonyi káptalan új kö-
 vete Liptay Endre megbízólevelét. Folytatatték a' főr-
 d. üzenet tárgyalása vagy is helyesebben szólva olvasta-
 tása, mennyiben annak igen sok, sőt majd minden pont-
 jai körül, mikben változtatás vagy módosítás ajánla-
 tott a' főr-RR-től, sem akarat sem kísérlet elfogadásuk ir-
 ránt nem mutatkozván, közbeszólások nem kísérelte-
 ték a' jegyző haladását. A' tegnapi tanácskozások után
 másnak nem is lehetett történni, miután B. ifjabb köve-
 tének eszmedús beszéde s Cs. B. T. és P. megyék érd.
 követeinek hatályos felszólalásai a' tábla többségének
 véleményét s nézetit azon szilárd elhatározásban köz-
 pontosíták, miszerint komolyan kijelentvén, hogy mi-
 után az érintett üzenetben semmi megnyugtatót nem ta-
 lálnak, miután a' már régen folyó alku terén a' FÖRR.
 részről valódi közelítés helyett megátalkodással talál-
 koznak, holott a' RR. több elvre nézve engedtek, az é-
 rintett üzenetnek egy pontjához sem járulhatnak s előb-
 bi üzenetükhöz állhatatosan ragaszkodnak, válaszüze-
 netökben azonban nem csüggedvén az eddig olly kevés
 sikerü capacitást folytatni, a' RR. minden kellőleg még
 talán fel nem világosított pontra nézve különösen az é-
 lethől vett adatokkal gyámolított nézeteik s okaikat
 előadandják. Az üzenetnek a' felügyelői hivatal-fel-
 állítást tárgyoló pontja körül felálltak ismét ama főrendi
 kedvezésszeme pártolására a' fáradhatlanul küzdő ré-
 gi bajnokok, ismételve, forgatva, szinezve a' már any-
 nyiszor hangoztatott okokat, nem hagyván kísérlettel-
 nél a' taticának finom fogását sem, vittanak pedig mel-
 lette: Sz. követe, egy ker. kapitány és T. megyének kö-
 vete. A' fel nem tartóztatott olvasás folytán a' RR. által
 a' 257. §. után igatni javasolt 2d. szerkezetnek, mely
 a' tanácsülésekben ellenőrként jelenlevő képviselők ha-
 tóságáról szól következő részében: „az előbbi esetben
 a' határozat hozatala e l l e n felszólalni s azt az által
 meggátolni kötelesek“ a' főr-RR. által világosabb kifeje-
 zés iránti történt felszólítás következtében a' „m e g-
 g á t l a n i“ szó helyébe, ezen kifejezés: „e l l e n z e n i“
 igatattatott. Ezen tárgy bevégeztével a' sérelmek és kí-
 vánatok V. osztályabeli 14. pont körül (a' n. váradi pa-
 pitizedet illető perügben) hosszas, az egész ülést ki-
 huzó vita támadt, az arra adott választm. vélemény kö-

vetkező volt: a' felhozott perben sérelmesnek követelt
 ítélet a' rendes és törvényes bíró által, az ezen tárgyat
 illető törvényre hivatkozva, a' szokott törvényes eljá-
 rás megtartásamellét és az 1836: 16. t. cz. rendelé-
 se szerint hozatván, az így keletkezett ítéleteknek maga
 épségében fentartása iránt pedig a' törvénynek, jelesül
 az 1790: 12d. t. cz. nek rendelete világos lévén, az
 előadott panaszban ezen törvény fenállása mellett a'
 küldöttség sérelmet nem lát. E' véleményt pártolók majd
 a' törvényhozás jogát megbíráhatni kívált a' főtörvény-
 székek eljárását vonták kérdésbe, majd a' törvényt (egy
 kis ügyvédi fogással is) magyarázták, majd az azon
 ügyben már kelt felírásra adandó k. választ akarták be-
 várni. Mások pedig a' választmánnyal ellenkezőleg
 ama pontban sérelmet láttak, a' tizednek szóbeli per
 utján követelhetőségét és így az egész eljárást törvénybe
 ütközönek találván, azt állíták hogy a' hatalomkart meg-
 tagadni Bihar megyének joga volt, mert a' tized-meg-
 tagadásból származó követelés utja régebbi törvény által
 meghatározva s e' végre az alispáni bíróság kijelölve,
 ezen törvény pedig az 1836: 34. t. cz. által addig is,
 mig a' tized felett újabb törvény alkottatnék, előbbi ép-
 ségben hagyatva lévén, s az 1836: 20d. cz. által a'
 büntetéseket tárgyazó keresetek, melyek közé a' tized-
 megtagadásból keletkezettek is számítandók, a' szóbeli
 per utján követelhetők közül tisztán kivételvén, a' bírói
 incompetencia világos; sőt minthogy a' főlebbvitel
 maga idejében nem történt meg, azon pernek a' hétsze-
 mélyes tábla elibe jutása is törvénytelenül történt, s
 ezeknél fogva a' hatalomkar megtagadtathatott. Szava-
 zásra kerülvén a' dolog, miután a' vélemény mellett s
 ellen szavazók egyenlő számuak valának, P. m. köv., ki
 az érintett ügyben tett felírás eredményét akarván be-
 várni, szavazott ellen, nem bocsátkozva az érdemleges
 vitatásba, ama panaszban sérelmet látó félhez menvén
 át, a' választm. vélemény elvetésére többség alakult.

A' jul. 11ki ker. ülésben elnökök: az előbbiek;
 jegyzők: Domeczky és Ghicz. Az orsz. gyűlési szállá-
 sok szabályozása s bérök fizetése tárgyában üzenet,
 felírás s törvényjavaslat hitelesítettvén, a' felírásnak
 jövőre intézkedést illető részében, hol a' házbirtoko-
 saknak kényszerített szállásadás terhe alól felmentetése
 s az orsz. gyűlési szállásoknak magány- és szabad al-
 ku utján megszereztetése iránt nézet fejeztetik ki, töb-
 ben a' szállásadásra nézve kimondott elvvel követke-
 zetlenséget s az orsz. gyűlésnek jövőre ohajtott helye
 Pest s a' jelen hely Pozsony városa irányában egyen-
 lenséget láttak, huzamos vita után azonban, a' Cs. és P.
 követei által javasolt szerkezetmódosításban megnyug-
 vást leltek. Az említett módosítás s a' törv. javaslat-
 ba foglaltak ismétléseinek kihagyása által megváltoz-
 tatott felírásjavaslat közleiratra fog adadni, az üzenet
 is az érintettekhez idomittatván. A' t. javaslatnak A. ala-
 ti jelen orsz. gyűlést illetőleg rendelkező 11. §§ai kö-
 zül a' 8. és 10d. §§ok kihagyattak; a' jövőről intézke-
 dő 12 §. végén némi stylaris módosítás történt; a' 14.
 §ban, mely a' szállásadási köteleességnek mitől meddig
 tartásáról s a' fizetés idejéről szól, e' szavak helyett:
 „egy hélig tart, a' szállásbér ideje azonban“ igatattatott:
 „a' fizetés ideje tart, a' szállás fizetésének ideje pedig
 stb.“ Az országgy. szállásbér kik által fizetését s a'
 felmondás tárgyazó 15. §hoz járulni fognak következők:
 „mely t. i. a' felmondás esetében a' háztulajdonos a' fő-
 vázsmesternek jelentést adni tartozik s ha felmondás után
 az iránt 15 napig a' főlovászmester nem intézkedik,
 az illető háztulajdonos szabad rendelkezése alá esik.“ Az
 illetőségek meghatározó 16 §ban, melynek részét jele-
 lő számok betűkkel cseréltettek föl, a' c) pont így leend:
 „Az udvari személyzet és a' jelen nem levők követei szá-
 mára kívántató szállások szerzése magányalku utjá-
 ra hagyatván az orsz. gyűlés minden egyéb tagjainak kü-
 lönség nélkül 4 szoba, 1 konyha, 1 fakamra.“ A' 18 § ki-
 marad. A' kitűzött rend szerint egy magas érdekű tárgy:
 a' kereskedési s azzal kapcsolatban levők iránt kikül-
 dött ker. választmány jelentése vétetett föl: mely nagy-
 szerű munka hét részre oszlik; első a' vámrendszer-
 ről, s a' földművelés, müipar s kereskedelem az általi kor-
 mányzásáról; második a' hitelintézetéről; 3dik a' közép-
 ponti müegyetemről; 4dik az országos pénztárról; 5dik
 a' közlekedési eszközökről; 6dik a' kézműrendszerről;
 7dik: vegyes tárgyú javaslatokról. Ezekből P. megye
 követe indítványára azon részek fognak előbb tárgyal-
 tatni, melyek az ország szükségéi miként pótoltatása
 iránt véleményadásra kiküldött orsz. választm. munka-
 körébe nem vágnak, mint a' vámrendszer, központi mü-
 egyetem s kézműrendszerről szóló rész. Tárgyalás alá
 vétetvén a' vámrendszert illető rész, az ezt megelőző
 eszmék- s nézeteket, s a' munka programját olvasá
 Ghicz; az érintett bevezetés hü vonalmakkal s elfogu-

latlanul rajzolja nemzetgazdaságunk jelen állását, mély
 combinatioval fejtegeti a' jelen nyomasztó lét okait, éles
 tapintatu tájékozást tesz a' jövő körül. A' nagy mun-
 kálatnak még csak előcsarnokában állunk, de már csak
 azok után is, mik az első vagy vámrendszerről szóló
 részben a' Magyarország irányában föllállított vámrend-
 szeri káros következményit s a' kézmű- s gyáripárnak
 honunkbani létesítését illetőleg mondatnak, szabadjon
 a' szőnyegre hozott munkát kitünő jelességének állí-
 tani s kimondani egyszersmind azon ohajttást, hogy az
 abban lerakott eszmék, tudomány és tapasztalat testül-
 jenek meg a' nemzeti szilárd jóllétben, a' nemzet valódi
 gazdagságában! — Az ugyane' napon nádor ő fsége el-
 nöklete alatt tart. 173d. orsz. főr- d. ülésben, a' hajdu-
 kerület-rendezés tárgyában megbízott fdi választmány
 jelentése fölötti tanácskozás folytatatték, mellynek kö-
 vetkeztiben a' VIII. vagy felügyelésről szóló részben,
 hol a' bizottság által egy főispáni jogokkal felruhá-
 zandó ker. kapitány javasoltatik, ezen hivatalnok ha-
 táskörét a' főr-RR. csak a' kerület kormányzására szo-
 riták, nem adván annak országgyűlési ülés és szava-
 zatjogot. A' VIII. vagy is országgyűlési szavazat kö-
 rül rendelkező rész egészen kihagyatott, távolról sem
 akarván a' m. főr-RR. azt kétségbe vonni, mivel a' hajdu
 kerületnek szavazatjoga most is van. Egyebekben, a'
 RR. által megállapított rendezés pontjai a' főr- d. bizott-
 ság szerint idomittattak. —

LEGUJABB. Jul. 13k. főr- d. ülésben, az ország
 közönséges sérelmei és kívánatai tárgyalatása, a' Ko-
 vachich féle okirat — a' Drevenyák féle ásványgyűje-
 mény, Mátyás könyvtára maradványai s t. megszerzése
 s t. forgának szőnyegén, többre nézve az onegy volt a'
 főr- d. tábla véleménye az alsóval, de némelyekben attul
 különböző, p. o. a' censurát illetőleg, melyre nézve a'
 es- i püspök indítványában öszpontosult többség a' cen-
 sura miatti előterjesztéseket a' rdi vélemény ellen nem
 fogadta el sérelmekül, mirül közelebb; szintazonnap s jul.
 15kei ker. ülés az országgyűl. szállást szabályozó üze-
 net s törvényjavaslat hitelesítése után a' vámrendszerről
 folytatá tanácskozását, hosszu vitás alatt volt a' véd-
 vámrendszer és vámszövetség, végé is K. m. indítványa
 fogadtatott el, mellynek lényege: fölírás ő Felségéhez,
 hol az orsz. mostoha körülményei s vámszövetség okot
 szerencsétlen állása rajzoltatik, a' kerületi választ-
 mány munkájában foglalt elvek s nézetek kifejtetnek tör-
 vényjavaslat- fölterjesztés nélkül, de azon kívánat- nyi-
 latkozatás mellett, hogy a' vámrendszert még ez or-
 szággyűlésen védvámi szempontból szabályozni akarják,
 mire nézve nyilatkozást és szükséges adatokat kérnek,
 ezután a' városreform iránti 4d. üzenet hitelesítették, jul.
 16kai üléstárgyul a' központi vasutársaság folyamo-
 dása s a' központi müegyetem iránti vélemény tüzetett ki.

A' b-i követ czáfbeszéd. vége. Az érd. szónok úgy
 látszik, az üzenetünkben kimondott elvvel ellenkezőleg,
 a' rendszerek hatását más más országokban különböző-
 nek állítja pusztán, mert más a' föld, más az éghajlat, más
 a' nép; de hát azon elv szerint, hogy a' két rendszer i-
 gazságosan összehasonlítottassék, nem kellett volna
 é az eredményeket ugyanazon országból s népből vá-
 lasztani? Azonban ő például a' visszaesésre nézve az-
 azon számokat, melyek a' magányrendszer ellen bizonyít-
 nak, Éjszakamerikából, a' népek s nyelvek e' babyloná-
 ból, a' mozgalom ama világából meríti; mellyek pedig a'
 hallgatórendszer mellett szólnak, azokat a' kis és cse-
 des Lausanne köztársaságokból idézi. Vagy erre az
 a' válasz, hogy Lausanneban is van magányrendszerü
 osztály, hogy ez is megemlítették s hogy itt is nagyobb
 a' visszaesők száma? Igen, de épen ebben rejtezik ám egy
 más okoskodási csel, mert kik záratnak el Lausanneban
 magányrendszer szerint? Azok, kik már a' hallgatórend-
 szer szerint egyszer el valának zárva, de foganata nem
 lévén, újra bünt követtek el. 'S nem mutatja é a' tapasztalás,
 hogy ki egyszer visszaesett, az mélyebben meg-
 romlott ember? 's legalább nem kétszer olly nagy sikert
 követel é ő a' magányrendszertől, midőn azok visszae-
 sésére nézve egyenlő arányt kíván, kik a' magányrendsz-
 rü osztályba akkor jutottak, mikor már a' hallgatórend-
 szer rajtok nem javított? És vajjon a' magányrendszer
 illy visszaesései nem számítandók é egyszersmind a'
 hallgatórendszer visszaesőihöz, mert hisz ez sem javi-
 totta meg őket, ellenben a' kik harmadszor nemestekvisz-
 sza, t. i. miután a' magányrendszert is kiállották, azo-
 kat nem kell é úgy tekinteni, mint kiken a' hallgatórend-
 szernek nem volt, de a' magányrak volt foganata. Még
 azt is megvallom, hogy ámbár miután a' FRR-nél azt hal-
 lottam, miképen a' pszichológia törvényei az éghajlat be-
 folyásának ép úgy kitétetvük mint a' növény, mely Pé-
 tervárnál egészen más színű, illatu mint Nápoly mezőin,
 én azóta sok csodát lehetők tartok, mindazáltal még
 sem tudom megmagyarázni magamnak azon állított ada-
 tokkal bizonyítottatott tüneményt, hogy a' magányrend-
 szernél ugyan minden második rab beteg, rakásra hal-
 nak, egymásután örülnek, irtózatossá kintól gyötretnek s

mégis mig az enyhebb hallgatórendszerrel 100ból 13 visszaeső, a magányrendszerrel 100ból 66 visszaeső van; mondom én ez okoskodást nem tudom érteni, én a tüneményt nem tudom megfejteni, ha csak azt nem teszem föl az emberről, hogy a nagyobb kinban nagyobb vonzó erő van 's az kevesebb rettent vissza mint a fájdalatlan helyzet. 'S egyebet mellőzvé, még csak egy okoskodását említem meg a tisztelt szónoknak, miszerint azt állítja, hogy Lausanneban 1834-től—1841-ig csak a visszaesőkre alkalmaztatván a magányrendszer, ez idő alatt 31 ürülesi eset fordult elő, 's utóbb ismét azt, hogy e tapasztalások folytában a statustanács legújabb elhatározta, magányrendszer csak a visszaesőkre alkalmazni. Tehát e szerint az előbbi határozatot erősít meg; mert addig is csak a visszaesőkre alkalmazták? Ha igen, pedig az okoskodásban ez van kimondva, úgy én ez okoskodás célját nem értem. 'S ezzel a büntetési statisztika mezejéről lelépek, melyen a számok összegyűjtése adhat gyönyört és tanúságot, de azok előadása mint én tapasztalom, fárasztó és meghallgatása, mint a t. RR. tapasztalják, kissé unalmas. Azért lehetetlen volt e tért elkerülnöm, nem azért, mivel ama beszédben, melyre különösebben vonatkoztam, sok hibás állítás foglaltatik, nem is csupán azért, mivel hírlapok útján ama beszéd elterjedvén a közvéleményt megtévesztheti, mert ennek meggátolására e terembei czáfolatnál hatalmasabb eszköz a sajtó útja: hanem mivel ama beszéd azon alap, melyen a m. FRR jelen üzenetének első része egészen épült. 'S ez üzenetben nincsenek számok, de a benne foglalt állítások mind olyanok, melyek egyenesen azon adatokból, mint tényekből következnek, 's miután ez állításokat megdönteni nem lehet, ha csak alapjuk meg nem döntetik, miután ezen alapok az üzenetben magában nem jelennek meg, hanem azon kívül állítják fel, miután választóüzenetünkben számok felhordásába mi nem ereszkedhetünk, ha csak a vitát a részletek végtelen terére nem akarjuk átvinni: természetes, hogy egy részről véleményünk helyességét ki kellvén mutatnunk, más részről pedig a m. FRR. véleményét megátadván, miután annak alapját az üzenetben nem találtuk, azt fel kelle keressünk a naplóban 's azon beszédben, ott hol az valósággal van. És azt hiszem, azon adatok, melyeket elősorolniserencém volt, alkalmazást megnyugtathatják a magányrendszer védeit, minden esetre pedig meggyőzhetik őket arról, hogy ama frdi tag által felhordott adatok nem egészen hitelesek 's összeállításai nem igazságosak. Azonban a m. FRR mit írnak azon adatokról? Azt, hogy azok kétségtelenné teszik, miképen „a magányrendszer alkalmazása a különböző faj, szín, szokású műveltségű népeknél különböző eredményeket idéz elő.“ De hol? az én adatim ellenben azt bizonyítják, hogy ennek eredménye, ha jövedelmezésre nézve nem is, de a büntetés foganatára nézve mindenütt jobb a hallgató, 's az ő rendszer eredményinél. Azt írják, hogy azok kétségtelenné teszik, miképen „a magányrendszer néhol sikertelen 's czélszerűtlenné találtatott.“ De hol? Én pedig ismét állítom, hogy mely állodalom a magányrendszer elvét egyszerű elfogadta, azt még sehol és soha nem vetette el. Azt írják tovább a m. FRR, hogy azon adatok kétségtelenné teszik, miképen „betegség, halomlás, örültség oly irányban mutatkozik a magányos elzárás mellett, hogy azt kegyetlenség nélkül alkalmazni nem lehetne.“ Ellenben az általam közölt adatok mindenütt kedvezőbben szólnak a magányrendszer hatálya mellett. Tehát illy adatok azok, melyek a FRR. állításit kétséglenné teszik? Valóban különös téren találjuk mi itt a m. FRR. többségét. T. a kisebbség felkel 's előtte adatokkal bizonyítja, hogy a magányrendszer a büntettek számát sehol nem kevesíti, hogy egy szóval a 's rabokat mind testi mind lelki tekintetben nagyobb veszélynek teszi ki, mint bármely más rendszer? 'S mit kellett volna tenni ez esetben a többségnek? Vagy nem hinni el az adatokat 's megtartani a magányrendszert, vagy elhinni 's visszalépni a magányrendszertől; de a frdi többség mint látjuk az üzenetből, egyiket sem tette, az adatokat is elhitte 's a magányrendszert is megtartotta, azaz a kisebbség így okoskodott: im ez adatoknál fogva kárhuzatos a magányrendszer, tehát ne fogadtassék el, és ez helyes; a többség pedig így, im azon adatok szerint kárhuzatos a magányrendszer, tehát azért előbb mintabörtönt építsünk. E jelen üzenetnek rövid, de minden esetre csudálatos syllogismusa ez. 'S ezeken kívül annak további czáfolatába, hogy a m. FRR. értelmében mintabörtön szükségtelen, nem bocsátkozom, főkép azért, mert előbbi okokat a m. FRR. legfelebb bővítgeték, de újakat nem hoztak fel; legyen csak elég a m. FRR. azon állítására, hogy a magányrendszer alkalmazásánál legtöbb függ a személyzettől, azt megjegyznem egyszerűn, hogy közönségesen elismert igazság, miké e rendszer az, melynek

foganata a személyzettől legkevesebb függ, 's azért az, mint a rendszernek egyik elsője szokott említetni; legyen elég a m. FRR. azon másik állítására, miszerint a behozatalra kedvező kor a halogatás által nem fog elmulni, sőt ha a nemzet várakozása gyakorlatilag is igazoltatik, a költségeket még nagyobb készséggel ajánlandja meg, legyen elég erre azt válaszolnom, hogy a nemzetől nagyobb készséget soha nem várhatni, mert az e javításrai költséget most is azért ajánlotta meg, mivel a jó eredményt bizonyosnak hiszi, 's így természetesen több készség akkor sem lehet, ha a mintabörtön igaznak bizonyítja azt, miről ő addig sem kételkedett; legyen elég azt válaszolnom, miképen valamely reform kedvező kora nem abban áll, hogy szükséges haszna elismertessék, hanem hogy a rá kívántató erő egyszerre több reform által ne igényeltessék, azaz példával élvén, én azt hiszem, hogy ha a börtönrendszer az 1840iki diaetán eképen kidolgozva állandott előttünk, l e t e s i t é s é r e többet fogtunk volna áldozni akkor, midőn az egyedül leendett szőnyegen, semmint most, midőn azóta a vaspályák 's csatornák eszméje érne kezd, a fiemei rév megpendült, a műegyetem 's a gazdasági egyesület áldozatokat követel, 's ha e diaetán keveset adunk, a jövőn meg kevesebbet adhatunk, mert a jövő diaetáig még több reform érik meg, melyek a kielegítésre mind szótartanak. Szóval, valamely reformnak kedvező kora nem abban áll, mint a m. FRR. állítják, hogy szüksége 's haszna elismertessék, hanem hogy ez elismertetvén, van rá nézve egy időszak, melyben létesítése vagy kevés reform vetélkedése által nehezítettik, vagy a körülmények úgy hozzák magokkal, hogy fontossága minden mások fölött éreztetik. 'S én úgy látom t. RR., hogy épen a jelen idő az a fogházakra nézve, melyben létesítése nem nehezítettik sok reformnak napi rendszer léte által, de látom a dolgok úgy fejlődését is, hogy a börtönreform fontossága az anyagi hasznót hajtó 's most csirázó másféle reformok, például vaspályák mellett darab időig évről évre fog azután sülyedni, azaz, e reform kedvező kora a diaetával fog elmulni. Azonban ideje, hogy k o z e l i t s e k beszédem végéhez. — Tehát határozottan nyilatkozni fogok azon három kérdés iránt, mely tárgya a két tábla közti vitának. Az első a mintabörtönt illeti. Tudják a t. RR. miképen a mgos FRR. első üzenetében egy kerületi mintabörtönt indítványoztak, melyhez a 2dik üzenetben azt adják pótlékkul, hogy a mely törvényhatóságokban új börtön-építés szükségessé válik, a b ö r t ö n a magányrendszer szerint építtessék fel ugyan, de azon rendszernek alkalmazása későbbi törvényes intézkedésig függesztessék fel. Azon adatoknál fogva, melyeket a magányrendszer foganatára nézve elősorolniserencém volt, én ugyan nem t a r t o m a mgos FRR. értelmében mintabörtönt szükségesnek, mert azon czélt a mi üzenetünkben kifejtett építéssel egymásutánál is elérhettük volna; azonban miután a mgos FRR. a fontoló lassúsághoz oly erősen ragaszkodnak, miután én részéről sok oknál fogva a kerületi börtönök barátja úgy sem vagyok, miután e kérdést azon sziklának tekintem, melyen ez egész ügy hajótörést szenvedhet, pedig nem lehet feltenni a törvényhozásról azon embertelenséget, hogy iszonyatos tömlöczinkjavítására egy lépésként sem teendene, miután a mintázás és egymásután építés kivételben egyre megy, és miután e kérdésben nem fekszik semmi alkotmányos elv, mindezeknél fogva én annak kimondásában, hogy a kerületi börtönök közül ennyi v. annyi építtessék fel, megegyezem. De kívánom, hogy legalább kettőnek felépítése határozatnak el, még pedig az ország különböző vidékén 's népfajai közt, 's azért különböző népfajok közt, mert a mélt. FRR. épen népfajaink 's ezek szokásai 's műveltségei különbsége miatt állítják főleg szükségesnek a kísérletet; azért építtessék legalább kettő, mert ha két intézetnél, két kísérletnél látunk akár hasonló, akár különböző eredményeket, azokra bizvástabb támaszkodhatunk, azokat, mivel köztük összehasonlítást tehetünk, helyesebben megbírálhajjuk, ellenben egyes kísérletnél bajos megítélni, mi illeli az eredményből magát a rendszert 's mi a véletlent, 's azt hiszem, hogy a m. FRR. ezt nem fogják 's nem foghatják ellenezni, kik valamennyi kerületi börtön-felépítéstől egyedül állított tapasztalás hiánya miatt vonakodván, kötelesek elfogadni minden eszközt, mely által a tapasztalásszerzés nemesak igen gyorsítottatik, hanem a szerzetnek helyessége iránt sokkal inkább, háromszorosan biztosítottatik is. Hol építtessék azon két kerületi börtön 's vajjon ez törvényben állapíttassék meg, vagy helyválasztásra a kormány hatalmaztassék fel, ezt majd az illető szakasznál vélcém eldöntendőnek. Megvallom egyébiránt, hogy én e két vagy négy börtönhöz csak azért állok, mivel a mélt. FRR. meg-

egyeztek abban, miszerint a mely t. hatóságokban új börtönépítés válik szükségessé, az a magányrendszer szerint építtessék fel. De midőn ehhez örömmel járulok, kénytelen vagyok ellenezni azon eszmét, mihez képest a m. FRR. a magányrendszer szabályit azon börtönökben újabb törvényes intézkedésig nem kívánják alkalmaztatni. Ez valóságos költség-idő- és alkalom-tékozlás lenne, mely a tapasztalás-gyűjtésre ajánlközik. Én azt hiszem, hogy a mely t. hozás a t. hatóságokat magányrendszerü börtönök építésére felhatalmazza, sőt kötelezi, a rendszert okosan nem tekintheti oly veszélyes fegyvernek, oly kétségteljes feladatnak, hogy annak alkalmazását még csak kísérlet 's kezdetként sem engedje meg: azt hiszem, hogy ha kísérletet 's egyszeremind kezdetet (teszünk kerületi börtönökben hosszabb időre itélő rabokkal, [tehetünk a t. hatóságokban is, melyekben a foglyok leginkább vádlottakból 's olyanokból állnak, kik rövidebb időre zárának el; mi több, tapasztalást lehető legtöbb helyről szerezni épen a börtönreform érdekében van, hogy ha, mint az országgyűlés többsége hiszi, a magányrendszer czélszerű diadalmakivilágosulna, általános behozatala mennél előbb kimondathassék, ha pedig nem czélszerű, kísérletet más, most ugyan még ismételten, rendszerekkel teheszünk. Én tehát kívánom, hogy a magányrendszer a t. hatósági új börtönökben is alkalmaztassék, mert a m. FRR. okoskodása így áll: hogy bizonyos t. hatóságok köteleztetnek magányrendszerü fogházat építeni, de benne a rendszert alkalmazni próba végett sem szabad, ebben nincs logika; a miénk ellenben úgy áll: hogy bizonyos törv. hatóságok köteleztetvén magányrendszerü fogházat építeni, abban a rendszer, miután a kerületi börtönökben is alkalmaztatik, szinte alkalmaztassék a végből, hogy ha a rendszer egyszerre több helyen gyűjtött 's biztosnak csak így mondható tapasztalások szerint igazolja magát, többi t. hatóság hasonló javításokra ösztönöztessek, ha nem igazolja magát, hasonló költségektől a többi megkíméltessek. Van itt még egy pont, mire a t. RR. ket figyelmeztetni bátorodom. Tudniillik miután mi az ideiglenes rendszert, a vele járó költségek tetemessége miatt elleneztük, a m. FRR. erre most azt adják válaszul, miképen az ideiglenes rendelkezés fogalma hozza magával, hogy ideiglenesen csak oly javítások tétessenek, melyek kevés költségbe kerülnek, 's aztán ennek folytában javaslat, hogy hol új börtön válik szükségessé, az a magányrendszer szerint építtessék. De kérdem, ki fogja megítélni, mi a kevés költség? hol kell új börtön? 's tanácsos é, hogy ennek meghatározása akár a helytartótanácstól függjön, akár a t. hatóságoktól, hol azt a fizetni vonakodók minduntalan ellenezni fogják? Véleményem szerint a surlódások 's izgatások meggátolatása végett e részben a t. hatóságok elibe kötelező szabályt kellene írunk, 's törvényben kimondani azt, hogy hol a meglevő fogháznak az ideiglenes rendezés szerinti javítása 's kiépítése 1/3 részét meghaladja azon költségnek, mely a magányrendszerü fogházra megkívántatnék, ott az új fogház-építésnek szüksége előállt, tehát e szerint például előállna ott, hol az új fogház 80,000 ftba, az ideiglenes javítás pedig 20,000 ftnál többbe kerülne. Ez oly arány, mely mind attól megörzi a t. hatóságokat, hogy ideiglenes és így tökéletlen változtatásra sokat ne költsenek, mind attól, hogy egy, még t. i. a mgos FRR. véleménye szerint némileg a tapasztalás próbaköve alatt levő rendszerre igen sokat ne fordítsanak. 'S azt ne feledjék el a m. FRR., hogy a magányrendszerü fogházak építésére teendő költség veszendősége iránt annyival kevésbbé lehetnek aggodalommal, mennél bizonyos az, hogy a javító rendszerek bármint módosuljanak részleteikben, azok lényegét és alapját mindig és örökre a rabok elkülönöztetése teszi 's így az egyes kamarák mindig szükségesek 's nélkülözhetlenek lesznek. Mi a 2dik kérdést, t. i. egy ideiglenes szabályozás vagy ha úgy tetszik ideiglenes rendszer behozatalát illeti, erre a válasz mindig attól függ, a miben megállapodunk az első kérdésre nézve, következésképpen ha mi most a kerületi két vagy négy börtönt elfogadjuk, ha a t. hatóságokat magányrendszerü fogházak építésére csak bizonyos föltételek alatt kötelezzük, szóval ha mi a magányrendszernek általános és kötelező bár egymásután behozatalát nem jelentjük ki: természetes, hogy az átmeneti időszakra nézve, mely több esztendőbe telik, némi ideiglenes szabályozásról kell gondolkodnunk, miután a vagyon 's életbiztonság 's az emberiség iránti tisztelet 's a nemzet becsületének veszélyeztetése nélkül nem lehet tömlöczinknek tovább is, még esztendőkön keresztül a bűn 's elfajulás iskoláinál maradniok. Abban tehát, hogy a nem magányrendszerü fogházakra nézve némi szabályok alkottassanak, ró-

szemről me...
orsz. válasz...
légitők é az...
midőn majd...
nácsozás a...
désre. A F...
I. részben a...
sági büntet...
meg, hogy v...
házakban is...
ban minap...
mert nem fo...
nes javítaso...
talányosan...
tesen cselek...
vetkezetessé...
zon esetben...
ha a törvény...
építésére csa...
ha ezek szer...
lenes rendsz...
leményem s...
dását kimon...
len stadiumá...
okát adom...
bűnőkre kiva...
büntetések s...
el, 3 évi rab...
ban oly nagy...
könyvekben...
téseket, péld...
lágón sehol...
laltunk fel, m...
sok függ a...
testi bünteté...
igazságos de...
hogy a fogsá...
jon a népre...
dítvány szeri...
ne, mert a f...
rövidebbnek...
enyhebb vagy...
rendszeré a...
talán 2 Ora, a...
de előbb azt...
mi ama bünte...
kell tudnunk...
tetésfajakát?...
vajjon megeg...
Mert ha péld...
meg nem egy...
fokozatán vál...
rendszert 10...
És így mi kij...
tásának elfog...
kellene megü...
digi meghatá...
büntetésfajak...
zeknek elfog...
tünk, azaz mi...
mi az arányo...
megszabásáb...
használhatnó...
is, hogy az I...
nácsozás alá...
kább tartás...
rom kérdésre...
néhány börtö...
a szükségre...
sítás. Ezen...
Feltá...
tárgyában f...
sleges 's b. M...
21 t. ezikk, m...
ránd megyék...
toltattak, min...
tökéletesen f...
tunk meg Fels...
melyben az ir...
visszacsatol...
ve az illető b...
azok, mik tho...
azonnal előnk...
már, hogy az...
sines mindedd...
e' kétes állás...
lenkezik a' h...
sept. 28ról ke...
tettük; ez aka...
annak említes...
hosszu időre...
ben közbejött...
lésének szüksé...
gyenesen a' k

szemről megnyugszom. A' FRR. e'tekintetben az 1827. orsz. választmány javaslatát ajánlják. Helyesek 's kielégítőek é azok, véleményemet ki fogom mondani akkor, midőn majd itt a' FRRnek azokra tett észrevételeiket tanácskozás alá veendjük. Végre átmegyek a' 3dik kérdésre. A' FRR. első üzenetökben azt kívánták, hogy az I. részben a' magányrendszer alapján megszabott fogási büntetéseknek új arányértéke is határozatnak meg, hogy e' szerint azok a' nem magányrendszerű fogházakban is a l k a l m a z t a t h a s s a n a k; mi azonban minap az arányosítást nem láttuk szükségesnek, mert nem fogadtuk el a' mintabörtönt, nem az ideiglenes javításokat, mert a' magányrendszert folyton 's általánosan véltük behoandónak. De a' mint következetesen cselekedünk akkor, úgy viszont most szinte következetességből kell elfogadnunk az arányosítást, azon esetben t. i. ha a' két vagy négy börtönt elfogadjuk, ha a' törvényhatóságok a' magányrendszerű fogházak építésére csak bizonyos föltételek alatt kötelezettek 's ha ezek szerint az átmeneteli időszakra nézve egy ideiglenes rendszer megállapítását látjuk szükségesnek. Véleményem szerint tehát az arányosítás elvének elfogadását kimondhatjuk, de azt a' két tábla közti vitának jelen stadiumában meg nem határozhatjuk. Állításomnak okát adom. Emlékeznek a' t. RR. hogy az I. részben a' bűnökre kivált az eddigi gyakorlathoz képest igen nagy büntetések szabotvák, mert ki 50 ftnál több értékűt lop el, 3 évi rabságra ítélhetetik; s'óval a' büntetések abban olly nagyok, millyeneket aligha találunk újabb t. könyvekben, magányrendszer mellett pedig illy büntetéseket, például 24 évi 's örökös magányrabságot a' világon sehol nem találunk. Ellenök azonban kevesen szólaltunk fel, mivel minimum nem l e v é n meghatározva, sok függ a' bíró belátásától, de kiváltképen mivel a' testi büntetéseket 's a' halálbüntetést e l t ö r ö l v é n, ez igazságos de merész újítás mellett szükségesnek láttuk, hogy a' fogságbüntetés számilag 's mennyiségileg is birjon a' népre rettentő erővel. 'S ime most még a' frdi indítvány szerint e' büntetéseket mind szaporítani kellene, mert a' fogságnak a' szerint kell hosszabbnak vagy rövidebbnek lennie, a' mint a' benne uralkodó fegyelem enyhébb vagy szigorubb; tudjuk pedig hogy a' magányrendszer a' legszigorubb, chezképest tehát a' 16 évet talán 20ra, a' 24et talán 30ra kellene emelnünk. Igen ám, de előbb azt kell megtudnunk, vajjon áll é az ok, miért mi ama büntetések nagyságán nem változtattunk, meg kell tudnunk, vajjon a' FRR. nem javasolnak é új büntetésfajákat? vajjon eltörlik é a' testi büntetéseket ök is? vajjon megegyeznek é a' halálos büntetés eltörlésében? Mert ha például a' FRR. a' halálos bünt. eltörlésében meg nem egyeznek, énrészemről a' fogságévek mostani fokozatán változtatni fogok 's azon esetben a' magányrendszert 10—12 éven tul terjeszteni nem kívánom. És így mi kijelenthetjük ugyan a' büntetések arányosításának elfogadását, de egyszersmind a' FRRnek azt kellene megüzennünk, hogy miután a' fogságévek eddigi meghatározása az általunk megállapított összes büntetésfaják elfogadása által föltételeztetik, mig ezeknek elfogadása iránt a' FRR. részről nem értesítettünk, azaz mig az iránt a' két tábla közt egység sincs, mi az arányosítás alapja, addig az arányosítandónak megszabásába nem bocsátkozhatunk. És ez alkalmat használhatnók talán a' FRRnek a' végetti felszólítására is, hogy az I. részt, melly 10 hónap óta van nálók, tanácskozás alá venni ne annyira méltóztassanak, mint inkább tartásuk köteleességöknek. Véleményemnek a' három kérdésre nézve tehát rövid foglalata ez: hogy . . . néhány börtön, törvényhatóságban alkalmazás, arány a' szükségre; — ideiglenes rendszer: büntetés arányosítás. Ezen indítvány általános elfogadtatásra talált.

Felirásit javaslat a' részek visszacsatoltatása tárgyában f. évi febr. 20kén kelt k. kir. válasza iránt. Felséges 'stb. M. nélf. forróbb ohajtásunk, hogy az 1836: 21 t. ezikk, melly által Kraszna, Középszolnok, Zaránd megyék és Kóvár vidéke az országhoz visszacsatoltattak, minden részében hová hamarabb, teljesen 's tökéletesen foganatosítottassék, annál kevésbbé nyughatunk meg Fels. f. évi febr. 29én kelt kegy. kir. válaszában, mellyben az iránt értesítettünk, hogy az említett részek visszacsatoltatására vonatkozó előleges kérdésekre nézve az illető biztosság munkálkodását már bevégezvén, azok, mik t. hozási intézkedést kívánnak, a' midőn lehet, azonnal előnkbe fognak terjesztetni. — Nyolczadik éve már, hogy az 1836: 21. t. ezikk alkotott, 's az még sincs mindedig foganatosítva. Milly nyomasztó legyen e' kétes állásuk a' visszacsatolt részeknek, mennyire ellenkezik a' haza közérdekével, mult évi jul. 12röl és sept. 28röl kelt alázatos fölírásinkban bővebben kifejtettük; ez alkalommal sem hallgathatjuk el mindazáltal annak említését, miszerint a' törvény teljesítésének illy hosszú időre terjedt é s em a' biztosság személyzetében közbejött változás, sem a' kívántató irományok közlésének szüksége által nem igazolható elmulasztás egyenesen a' kormányának levén tulajdonítható: e' mu-

lasztás, melly által a' törv.-teljesítésben késedelem példáját a' kormány maga állítá fel, nemcsak törvényink szentségére nézve sérelmes, hanem valamint a' nemzetnek kormány iránti bizalmára, úgy magára a' törvényeknek az ország lakosai előtti tekintélyére nézve is veszélyes. N. nes azért hátra egyéb, mint hogy a' mi eddig elmulasztott, most teljesíttessék. Ez okból, midőn felségednek előlemlített k. kir. válasza által az iránt tudósítottunk, hogy a' visszacsatolás eszközzésére kiküldött biztosság az arra vonatkozó előleges kérdések iránt munkálkodását már bevégezte: esedezünk fels. előtt, hogy ezen biztosság jelentését velünk minél előbb egész terjedelmében a' végre közöltetni méltóztassék, hogy annak folytatásán azok iránt, mik a' t. hozás közbejöttételét kívánják, még ez országgyűlés folyama alatt intézkedhessünk, sekép a' részek tökéletes visszacsatoltatása valahára foganatoson teljesíttessék; egyszersmind pedig miután az 1836: 21. t. ezikk által a' többször említett részek Magyarországhoz már visszacsatoltattak, 's e' visszacsatolás általános foganatosításának elmulasztása a' részeket azon köteleesség-teljesítéstől, miszerint Magyarország gyűlésére követeket küldeni tartozzanak, föl nem menteti; mindazok folytatásán, miket f. évi febr. 23. kelt alázatos felírásunkban előterjesztettünk, ez alkalommal is ujjolag kérjük felségedet, hogy Kóvár vidékét még ez országgyűlésre meghíván, a' többi törvényhatóságnak, hozzájuk intézendő k. k. rendelete által újabb is hathatósan meghagyni méltóztassék, hogy követeket még ez országgyűlésre haladéknélkül küldjék ki. Egyébiránt 'stb.

Felirásit javaslat. Erdélynek Magyarországi szorosb egyesülése iránt. Felséges 'stb. A' kornak, mellyben élünk, kitünő jelleme: a' rokon nemzetiségek összeforrasztása, a' közös eredetű népek közti szorosabb szövetkezés, é s a' különböző irományokban elágzó magányerdekeknek egy nemzeti közérdekbeni összpontosítása által a' közállományok hatalmát é s szilárdaságát nevelni 's öregbitni: a' nemzeteknél, mellyek ez ösvényen a' kitűzött célra sükerrel haladtak, a' közállományi hatalom 's polgári köztisztviselők olly szilárd alapon, olly egyszerű alakban fejlődtek ki, mellyekhez hasonlót a' világ történetei nem mutatnak. E' törekvés, mellynek jelei világszerte mutatkoznak, a' szív legbensőbb hajlamának természetes kifolyása levén, az isteni gondviselés bölcsesége által az emberi kebelben fölébresztett sejtelmek lehet olly viszontagságoknak, mellyek foganatva a' társas közállományi viszonyok mult és jelen szakában, a' jövőndő kétes folyama alatt a' világ népeire nehezülve, enyészettel fenyegetik mindazon nemzetiségeket, mellyek akár anyagi akár szellemi tekintetben önálló é s életerős alapon nem nyugszanak. Korunk e' komoly törekvéseiben ismét újabb intést találunk arra nézve mi is, hogy midőn egy részről a' hon lakosainak különböző érdekei a' polgári jóllét 's alkotmányos szabadság terén egy közérdekbe egyesítve, hazánk minden részét é s polgárit egy életerős nagy nemzeti testté összeforrasztani ohajjuk; akkor más részről szakadatlannal oda irányozzuk igyekezetünket, hogy hazánk belviszonyainak javítása mellett annak területe is kiegészítessék 's minél előbb egyesüljünk ismét azon testvérhonnal, mellyel egyesülve nemzetünk hajdan nagy é s hatalmas volt, 's mellyen kívül hazánkknak — mikint azt az ország rendei már 1833. nov. 30kán kelt alázatos felírásukban is kijelentették — e' föld kerekességén más testvére nincs. — Illy érzelmek által lelkesítve legsürgetőbb teendőink közé tartozónak véltük azon első felírásunkban mindjárt, mellyet országgyűlésről, előleges sérelmink é s kívánatink, 's a' k. k. előadások tárgyában, mult évi jul. 12röl felterjesztünk, fels. előtt 1833: 30dikán, 1835: aug. 19, 1836: apr. 18., 1839: oct. 31. tett alázatos felírásokban már ismételve előterjesztett azon kérelmünket megújítani, miszerint orsz. biztosság rendelkezés, melly Erdélynek Magyarországgal szorosb egyesülése módjáról Erdély Rendeivel értekezvén, tudósítását a' legközelebb országgyűlésnek mulhatlanul beadja; egyszersmind pedig kinyilatkoztatjuk, hogy a' kiküldendő orsz. választmány iránt külön t. javaslatot fogunk fels. kir. jóváhagyása alá még ez országgyűlés alatt terjeszteni, 's ezen t. javaslatot most azon alázatos kéressel mellékeljük ide, hogy azt fels. kir. jóváhagyásával megerősíteni, egyszersmind pedig arra nézve, hogy a' kiküldendő orsz. biztosság munkálkodását minél előbb foganatoson bevégezhesse. Erdélyben is a' szükséges intézkedéseket megtétetni méltóztassék. A' magyar korona jogai Erdélyre nézve törvényinkből, történetinkből, a' kölesönös kötésekéből 's magokból a' kir. hitevelekből is kétségtelenek; Erdélynek Magyarországgal szorosb egyesülését, a' lakosok közös származása 's vérsége tekintetén az egyesülve leélt annyi század dicsőségének, valamint a' megszakadás folytában bekövetkezett legsúlyosabb csapások emlékezetén kívül mindkét hon közérdeke 's a' jelen idő körülményei közt inkább mint valaha érzett közszükség követeli; 's a' mint ezen egyesülés századok óta az összes magyar nemzet leghőbb kívánata volt, úgy most is közelebb tartott országgyűlésekben hasonló ohajtásukat Erdély Rdei felséged előtt azon kéressel nyilvánították, miszerint határozataikról bennünket is kegy. tudósítani méltóztassék, 's így, hogy a' nemzedékről nemzedékre hagyománykép általszállott legforróbb ohajtás egyszer valahára teljesedjék, leginkább felségedtől függ. Biztosan reménylünk tehát, hogy felséged annyiszor ismételt alázatos kérelmünket meghallgatván, Erdélynek hazánkki szorosb egyesülését, minden arra szükséges előkészület életbeléptetése által hathatósan előmozdítani, 's az által a' honnak szintegy mint a' magas királysékeknek érdekében, nemzeti életünk erőteljes felvirágzása 's egy új 's dicső korszaka alapját megvetni méltóztatik. Egyébiránt 'stb.

Törvényjavaslat. Erdélynek Magyarországi szorosb egyesüléséről. 1. § Erdélynek Magyarországgal szorosb egyesítése végett orsz. biztosság nevezeték olly utasítással, hogy az erdélyi RR. által ki nevezendő választmánnyal, mellynek e' végre szükséges felhatalmazással leendő kiküldetését ő felsége a' legközelebb tartandó erdélyi országgyűlésen kegy. eszközölni fogja, ezen szorosb egyesülés módjáról minden tekintetben 's kimerítőleg értekezék. — 2. §. A' kiküldött orsz. biztosság tudósítását a' legközelebb országgyűlésre mulhatlanul beadandja. — 3. §. A' biztosságnak tagjai következők:

A m e r i k a.

Jun. 15ig terjedő ujyorki hírek szerint Washingtonban a' senatus, Texasnak az egyesült státusokhoz kapcsoltatását tárgyzó javaslatot jun. 6kán 35 szavattal 16 ellen félre veté.

Spanyolország.

A' barcelonai Imparcial szerint néhány nap mulva cortes-feloszlalási parancs fog megjelenni; 's fontos szabályokat szándékoznak hozni a' papság 's isteni tisztetel fenntartása ügyében, enyhítéssel a' romai udvarrali surlódásoknak. Madridban több rendbeli bátorsági intézkedést tettek, a' czirkáló-öröket megszorították 's különböző helyeken tűzöröket állítottak; mire az adott alkalmat: hogy egy bikaviadalnál történt zavar 's kihágás alkalmakor a' hatóságokat szégyen érte. Az alicantei lázadásban részesülés miatt fogva volt hét követet szabadon bocsátották. Pörüket el akarták nyomni, hogy különféle irományok 's események köztudomásra ne jusanak, a' követek azonban e r ö s e n föltették magokban, hogy folyjon le 's minden lehető eszközzel üldözzék a' törvénytöket 's ez alkotvány-ongedte személybátorsági jogot lábball tapodókat. A' vádlottakból vádlók lettek 's nyilatkozataik, mint erélyes beszédekkel nagy erkölcsi hatást idéztek elő. Így történt, hogy azon nyilvánítás mellett ugyan, miszerint ártatlanok, de tulajdonképi ítélet nélkül nyerték vissza szabadságukat. Viluma elbocsátatási kérelmét beadta 's a' királyné azt elfogadta. Barcelonai hírek szerint jun. 28d. a' miniszterek Barcelonát elhagyták a' tanácselnökön kívül, ki hihetőleg a' Viluma által letett külügyi tárczát fogja átvenni. Jun. 25 este fogták el a' spanyol foradalom évkönyveiben annyira ismértes Carderet, ki hajdan badojozi parancsnok volt, 's más nap őrizet alatt a' canariai szigetek felé indították. A' madridi főkapitány parancsa pedig Evaristo é s Santos San Miguel, tábornokokat oda utasítja, hogy e' fővárosból haladéknélkül távozván tartózkodásuk helyére vonuljanak; miknek következtében több elfogatásról beszélnek. A' barcelonai tanácskozányban elhatározzák a' cortesfeloszlalást, mi után az új, a' kormány által előterjesztendő elkerülhetlen reformokul tanácskozzandik. Uj alkotványt is rebesgetnek. Narvaez tábornoknak, kit törvényküli szabályok barátjaul rajzolnak, becsületére válik, ha kormányzasi javításokhoz parlamenti institutiók megsértése nélkül is ért.

Miniszteri lapok szerint a' kormány különböző vidékekről bir adatokkal szélesen elágzó progressista összeszeesküvés létezéséről, mellynek jelleme tulajdonkép katonai; a' progressista párt legtekintélyesb 's hatályosb tagjai roszalják azt. Fő helyekül Barcelonát, Saragosát, Madridot é s Galiciát beszélék. A' progressista lapok ellenben azon rémuraságrul panaszkodnak, mi határtalanul emelgeti fejtét az ország minden tartományiban. Telvék a' börtönök statusfogyokkal, kik progressista családok tagjai; elkezdék az itélet nélküli jogtalan deportatiókat is. De legszomorubb Galiczia helyzete; napi rendben van ott a' kivételes állapot; egyetlen szabadelvű család sincs, melly valamelyik tagját ne gyászolná; a' corunnai, santiagoi, orensei, vigoi 'stb. börtönök fuladásig tömvék.

Franciaország.

A' Moniteur julius 4d. számában közölt sürgöny szerint Bugeaud, miután jun. 16d. a' marokkai hadfőnöknek tudtul adá, hogy Usdaba nyomulni szándéka, előbb azonban a' jun. 15d. tanácskozányban előfordult föltételeket sikertelen ismétlé; jun. 19d. egyetlen puska-lövés nélkül Usdaba vonult. A' marokkai csapatok innen még 17d. eltszultak. Főnökei közt meghasonlás, a' katonák közt pedig fegytelenség uralkodott. Az egész kis hadtest feloszláshoz közel. Bugeaud 21d. távozott Usdából 1500 tlemeceni 's deyrai lakossal, kiket erőszakkal tartóztattak itt 's kik vele menni ohajtottak. Joinville hg jun. 28dik Oranba megerkezett; Oranbol már 5 nappal az előtt egy kis tengeri hadjárat tettek dschemma- gazunaf marokkai partrész megerősítésére. — A' követkamra jul. 5d. ülésében, előfordulván az algiri titkos kiadások ügye Laroche- Jacquelin kérdé a' minisztert: nem értesíthetné ő a' kamrát a' Tangerbe küldött tengerészrnagnak adott utasítás iránt? Mire Guizotköv. nyilatkozott: Mi sincs a' kormánynak Ma-

